

Minister van Justitie en Veiligheid
Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

nota

Memorie van antwoord wetsvoorstel strafrechtelijke
aanpak ondermijnende criminaliteit

Datum
8 september 2021

Ons kenmerk
3527208

1. Aanleiding

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Eerste Kamer heeft op 14 juli 2021 haar voorlopig verslag over bovengenoemd wetsvoorstel uitgebracht (*Kamerstukken I 2020/21, 35564, nr. B*).

Deze nota wordt aan u beiden voorgelegd vanwege de verantwoordelijkheid van de minister voor Rechtsbescherming voor de tenuitvoerlegging van opgelegde sancties. Dit betreft specifiek de voorstellen voor de maatregel tot kostenverhaal en tot verruiming van het strafrechtelijke executie onderzoek (SEO), inclusief de financiële gevolgen.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met de voorgestelde inhoud van de memorie van antwoord en verzending daarvan aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

3. Kernpunten

Dit wetsvoorstel vormt onderdeel van de wetgevingsagenda ondermijning en omvat een vijftal maatregelen die de strafrechtelijke aanpak van ondermijning verder versterken, te weten:

1. Verhoging van de strafmaat voor bedreiging van 2 tot 3 jaar en extra strafverhoging tot 4 jaar bij bedreiging van bestuurders, toegadragers, journalisten en opsporingsambtenaren.
2. Strafbaarstelling van het bezit of vervoeren van precursoren voor hard drugs.
3. Strafbaarstelling van 'criminele binnendringers' op een besloten terrein (containerterminal) in een haven, luchthaven of spoorwegemplacement.
4. Introductie van de maatregel tot kostenverhaal in Opiumwet (Ow), WED en WWM i.v.m. de vernietiging van schadelijke stoffen als drugs en vuurwerk.
5. Inzet SEO niet alleen bij ontnemingsmaatregel maar ook bij schadevergoedingsmaatregel, geldboete en verbeurdverklaring.

Inbreng is geleverd door de fracties van PvdA, GroenLinks, D66, PVV, ChristenUnie, SGP, OSF en 50PLUS. De fracties zijn positief over het wetsvoorstel. Een groot deel van de vragen heeft betrekking op de achterliggende keuzes voor en effectiviteit van de maatregelen, en de doorwerking van de maatregelen in de keten. De volgende punten uit de inbreng brengen wij onder de aandacht:

1. Reikwijdte extra strafverhoging bedreiging

In het debat over het wetsvoorstel in de Tweede Kamer zijn twee amendementen aangenomen om het toepassingsbereik van de extra strafverhogingsgrond uit te breiden met journalisten en publicisten (ingediend door VVD en D66), respectievelijk politieambtenaren en buitengewoon opsporingsambtenaren (ingediend door SGP). (Uw advies: oordeel Kamer). De EK-fracties van D66 en SGP vragen waarom de extra strafverhoging niet geldt voor bijvoorbeeld gemeenteambtenaren die zijn belast met besluiten van openbare orde.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
8 september 2021

Ons kenmerk
3527208

In de conceptbeantwoording is aangegeven dat de extra strafverzwaring voor bedreiging van de betreffende beroepsgroepen (bestuurders, togadragers, journalisten en opsporingsambtenaren) is gelegen in de essentiële rol die zij in onze democratische rechtstaat vervullen en in de bijzonderheid dat zij daarbij naar buiten toe zichtbaar en herkenbaar optreden. Hoewel ook andere beroepsgroepen belangrijk zijn, hebben zij in onze democratische rechtsstaat een wezenlijk andere positie. Daarom zijn zij niet opgenomen in de extra strafverhogingsgrond. De algemene verhoging van het strafmaximum voor bedreiging van 2 naar 3 jaar gevangenisstraf biedt het OM en de rechtspraak voldoende ruimte om een passende straf te vorderen en op te leggen. Daarnaast bestaat voor ambtenaren al een bijzondere strafbaarstelling: ambtsdwang - het door geweld of bedreiging dwingen een ambtsverrichting uit te voeren of na te laten - is strafbaar op grond van artikel 179 Sr (zie p. 11 en 12 conceptbeantwoording).

2. Straftoemettingsbeleid

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen hoe de wens om harder op te treden tegen bedreiging van personen met een publieke taak nadrukkelijk onder de aandacht van de rechter kan worden gebracht.

In reactie hierop is aangegeven dat het wetsvoorstel ruimte biedt voor het OM alsook voor de rechtspraak om in geval van zeer ernstige bedreigingen een daarbij passende strafeis te stellen resp. straf op te leggen (zie p. 8 conceptbeantwoording).

3. Doorwerking in de keten

Meerdere fracties stellen aan de orde hoe de voorgestelde maatregelen zich verhouden tot de bredere aanpak van ondermijnende criminaliteit en hoe de maatregelen doorwerken in de keten. Hierbij wordt aandacht gevraagd voor voldoende capaciteit bij de keten(partners) om in gezamenlijkheid de aanpak van ondermijnende criminaliteit te blijven aanpakken, met oog voor de preventieve aanpak (naast repressie).

In de beantwoording is hierover opgenomen dat het wetsvoorstel past in het brede offensief dat de regering voert tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Deze aanpak kent vele facetten, waaronder versterking van de strafrechtketen, regionale projecten, en een preventieve aanpak die zowel gericht is op kwetsbare wijken, als kwetsbare branches, als het tegengaan van drugsgebruik en normalisering. Over de prioriteiten in de aanpak vindt met ketenpartners zeer regelmatig gezamenlijk overleg plaats. U onderschrijft dat voor het brede offensief tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit voldoende (structurele) middelen nodig zijn en verwijst hierbij naar uw brief in reactie op de aangenomen motie van de leden Eerdmans, Van der Staaij, Van Haga en Den Haan¹, die op PM datum is/wordt verzonden aan de Tweede Kamer

¹ Kamerstukken II 2020/21, 29911, nr. 323.

en in afschrift aan de Eerste Kamer. In deze brief geeft u aan wat er in aanvulling op de huidige structurele en incidentele middelen nodig is om de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit verder te versterken en te bestendigen (zie p. 1 en 2 conceptbeantwoording).

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
8 september 2021

Ons kenmerk
3527208

4. Toelichting

4.1 Politieke context

Het wetsvoorstel is op 1 juni 2021 met steun van alle fracties door de Tweede Kamer aangenomen (m.u.v. de Fractie Den Haan die afwezig was bij de stemming). Ook de fracties in de Eerste Kamer staan positief tegenover de voorgestelde maatregelen en zij onderschrijven dat krachtig moet worden opgetreden tegen de ondermijnende criminaliteit.

4.2 Financiële overwegingen

De financiële consequenties van het wetsvoorstel zijn voorafgaand aan de eerste behandeling in de MR afgestemd met DFEZ en IRF. Een groot gedeelte van de consequenties wordt bekostigd uit de baten van de voorgestelde regelingen. Het overige deel wordt bekostigd uit de bestaande financiële kaders binnen het OM, de Belastingdienst en JenV. Voor JenV komen de incidentele kosten uit op 1.650.000 euro en structurele kosten op 280.000 euro. Deze kosten worden opgevangen binnen de JenV begroting.

4.3 Krachtenveld

De concept memorie van antwoord is afgestemd met DGO/DRC, DGRR, DGSenB, DGPenV en de ministeries van BZK (burgemeesters) en VWS (precursoren).

4.4 Communicatie

Met DCOM wordt een woordvoeringslijn afgestemd.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

Niet van toepassing, alles uit de nota wordt openbaar.

Bijlagen

- concept memorie van antwoord;
- voorlopig verslag van de Eerste Kamer;
- aanbiedingsbrief aan de Voorzitter van de Eerste Kamer.